

Beantwoording vragen uit Integraal Afwegingskader (IAK)

1. Wat is de aanleiding?

Jaarlijks worden de maximum uurprijzen en toetsingsinkomens voor de kinderopvang geïndexeerd aan de hand van de geraamde loon- en prijsontwikkeling in maart (volgens het Centraal Economisch Plan (CEP) van het Centraal Planbureau). In september 2022 bleek de geraamde prijsontwikkeling veel hoger te liggen dan in maart 2022 werd voorzien. De uitzonderlijke en onvoorzienne hoge inflatie is voor het kabinet reden om voor 2023 eenmalig af te wijken van de reguliere systematiek, en de maximum uurprijzen extra te verhogen. Tijdens het debat over de Najaarsnota 2022 hebben Kamerleden Klaver (GroenLinks) en Kuiken (Partij van de Arbeid) een motie ingediend om de maximum uurprijzen voor de kinderopvang extra te verhogen. Deze motie is aangenomen en in dit ontwerpbesluit wordt uitvoering gegeven aan deze motie. In totaal worden maximum uurprijzen extra verhoogd met 1,74 %.

2. Wie zijn betrokken?

Deze algemene maatregel van bestuur heeft gevolgen voor:

- Toeslagen, de uitvoeringsorganisatie die de kinderopvangtoeslag verstrekt ;
- Kinderopvangorganisaties, omdat de maximum uurprijzen van invloed zijn op de kosten die zij doorberekenen aan ouders;
- Ouders, omdat onder andere de maximum uurprijzen bepalend zijn hoeveel kinderopvangtoeslag zij ontvangen.

3. Wat is het probleem?

Jaarlijks veranderen de lonen en prijzen als gevolg van inflatie. Daarom worden de maximum uurprijzen en de toetsingsinkomens jaarlijks in maart geïndexeerd volgens de geraamde loon- en prijsontwikkeling in het CEP van het CPB, zodat de kinderopvangtoeslag in de pas loopt met de duurdere kosten van kinderopvang. Indien de inflatie na maart hoger of lager blijkt te zijn, wordt dat normaal gesproken niet meer meegenomen in de bijstelling van de maximum uurprijs. Na het verschijnen van het CEP is met name de verwachte inflatie over 2022 opwaarts bijgesteld. Dit is conform de reguliere systematiek niet meegenomen in de bijstelling van de maximum uurprijs. Vanwege de uitzonderlijke hoge inflatie zou de kinderopvang minder toegankelijk zijn voor werkende ouders als de maximum uurprijzen niet extra verhoogd zouden worden. Dit kan zowel negatieve effecten hebben voor de arbeidsparticipatie van – met name – vrouwen, als voor de deelname aan kinderopvang en daarmee de ontwikkeling van jonge kinderen.

4. Wat is het doel?

Het doel is ervoor te zorgen dat de maximum uurprijzen in 2023 in de pas blijven lopen met het gemiddelde prijspeil in de economie, ook bij de uitzonderlijk hoge inflatie in 2022.

5. Wat rechtvaardigt overheidsinterventie?

Overheidsinterventie bevordert de toegankelijkheid van formele kinderopvang voor ouders. Als de maximum uurprijs niet wordt verhoogd, wordt de kinderopvang minder toegankelijk voor werkende ouders.

6. Wat is het beste instrument?

De kinderopvangtoeslag verlaagt de financiële drempel voor ouders om te gaan werken en het vergemakkelijkt de combinatie van werk en zorgen voor kinderen. De kinderopvangtoeslag is voor ouders van wie de kinderen naar kinder- of gastouderopvang gaan. Hierdoor is dit instrument effectiever dan generieke fiscale maatregelen zoals het verlagen van de belastingschijftarieven. Daarom is ervoor gekozen om de maximum uurprijzen voor de kinderopvangtoeslag te verhogen.

7. Wat zijn de gevolgen voor burgers, bedrijven, overheid en milieu?

Voor burgers geldt dat de eenmalige extra verhoging van de maximum uurprijzen negatieve inkomenseffecten van tariefstijging voor ouders in 2023 zoveel mogelijk beperkt door de maximum uurtarieven te corrigeren voor de meest recente raming van de prijsontwikkeling in de

economie. Het Adviescollege toetsing regeldruk (ATR) zal de gevolgen van dit besluit voor de regeldruk toetsen. Deze zullen in een latere versie van het concept besluit worden toegelicht.

Budgettaire gevolgen overheid: De extra indexatie voor de prijsontwikkeling in 2022 (0,94%) leidt naar inschatting tot extra uitgaven kinderopvangtoeslag van € 34 miljoen in 2023, oplopend tot structureel € 57 miljoen vanaf 2028. De tussentijdse correctie op het gedeelte van de indexatie dat betrekking heeft op de loon- en prijsontwikkeling in 2023 (0,76%) leidt naar inschatting tot € 25 miljoen aan éénmalige extra uitgaven kinderopvangtoeslag in 2023.¹ Voor de uitgaven in verband met de extra indexatie op basis van dit wijzigingsbesluit wordt de SZW-begroting verhoogd, net als bij reguliere aanpassingen van de prijsontwikkeling.

¹ Door interactie tussen beide verhogingen, komt de extra indexatie van de maximum uurprijzen met 1,74% iets hoger uit dan de som van de afzonderlijke stappen.